

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจการรับรู้และความพึงพอใจของการใช้ระบบทรานสคริปต์กิจกรรมของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
3. ข้อมูลพื้นฐานและยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้

ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง ยืนยันว่ารู้, รับว่ารู้, รับผิดชอบ, มักใช้ในความปฏิเสธ เช่น ลูกไปทำผิด พ่อแม่จะไม่รับรู้ได้อย่างไร

ณัฐกร อินทุยศ (2556, หน้า 193) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ (perception) หมายถึง ขั้นตอนที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการรู้สึก (sensation) ในกระบวนการเกิดพฤติกรรม โดยการรู้สึกจะเป็นเพียงการรับสัมผัสสิ่งเร้าผ่านอวัยวะรับสัมผัสต่างๆ ซึ่งจะแปลงการกระตุ้นจากสิ่งเร้าเป็นกระแสประสาทต่อโดยเซลล์ประสาทไปสู่ไขสันหลัง สมอง ต่อจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของ “การรับรู้” ซึ่งจะเป็นกระบวนการเลือก การรวบรวมและการให้ความหมายแก่สิ่งเร้าที่มากกระตุ้นนั้นว่าคืออะไร หรือเป็นการให้ความหมายแก่สิ่งแวดล้อมนั่นเอง ซึ่งการรับรู้นี้เป็นกระบวนการทางความคิดที่ซับซ้อนและต้องอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นอย่างมาก

การรับรู้ (Perception) หมายถึง การแปลความหมายจากการสัมผัส โดยเริ่มตั้งแต่การมีสิ่งเร้ามา กระทับกับอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า และส่งกระแสประสาท ไปยังสมองเพื่อการแปลความ

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของ “การรับรู้” ในการศึกษาครั้งนี้ว่า เป็นกระบวนการเลือก รวบรวม และให้ความหมายแก่สิ่งเร้า ที่มาสัมผัสโดยอาศัยความรู้เดิมมาตีความ

กระบวนการของการรับรู้

เป็นกระบวนการที่คาบเกี่ยวกันระหว่าง เรื่องความเข้าใจ การคิด การรู้สึก (Sensing) ความจำ (Memory) การเรียนรู้ (Learning) การตัดสินใจ (Decision making)

กระบวนการของการรับรู้ เกิดขึ้นเป็นลำดับดังนี้

Sensing -----> Memory -----> Learning -----> Decision making

สิ่งเร้าไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานการณ์ มาเร้าอินทรีย์ ทำให้เกิดการสัมผัส (Sensation) และเมื่อเกิดการสัมผัสบุคคล จะเกิดมีอาการแปล การสัมผัสและมีเจตนา (Conation) ที่จะแปลสัมผัสนั้น การแปลสัมผัส จะเกิดขึ้นในสมอง ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การที่เราได้ยินเสียงดัง ปัง ปัง ๆ สมองจะแปลเสียงดังปัง ปัง โดยเปรียบเทียบกับเสียงที่เคยได้ยินว่าเป็น เสียงของอะไร เสียงปืน เสียงระเบิด เสียงพลุ เสียงประทัด เสียงของท่อไอเสียรถ เสียงเครื่องยนต์ระเบิด หรือเสียงอะไร ในขณะที่เปรียบเทียบจิตต้องมีเจตนาป้อนอยู่ ทำให้เกิดแปลความหมาย และ ต่อไปก็รู้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคือเสียงอะไร อาจเป็นเสียงปืน เพราะบุคคลจะแปลความหมายได้ ถ้าบุคคลเคยมีประสบการณ์ในเสียงปืนมาก่อน และอาจแปลได้ว่า ปืนที่ดังเป็นปืนชนิดใด ถ้าเขาเป็นตำรวจ จากตัวอย่างข้างต้นนี้ เราอาจสรุป กระบวนการรับรู้ จะเกิดได้จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. มีสิ่งเร้า (Stimulus) ที่จะทำให้เกิดการรับรู้ เช่น สถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบกายที่เป็นคน สัตว์ และสิ่งของ
2. ประสาทสัมผัส (Sense Organs) ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสัมผัส เช่น ตาหู หนุ่ ฟัง จมูกได้กลิ่น ลิ้นรู้รส และผิวหนังรู้ร้อนหนาว
3. ประสบการณ์ หรือความรู้เดิม ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าที่เราสัมผัส
4. การแปลความหมายของสิ่งที่เรสัมผัส สิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วย่อมจะอยู่ในความทรงจำของสมอง เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าสมองก็จะทำหน้าที่ทบทวนกับความรู้ที่มีอยู่เดิมว่า สิ่งเร้านั้นคืออะไร เมื่อมนุษย์เรารู้จักเร้าโดยสิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensation) โดยอาศัยอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 คือ ตาทำหน้าที่ดูคือมองเห็น หูทำหน้าที่ฟังคือได้ยิน ลิ้นทำหน้าที่รู้รส จมูกทำหน้าที่ดมคือได้กลิ่น ผิวหนังทำหน้าที่สัมผัสคือรู้สึกได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการรับรู้ ก็สมบูรณ์แต่จริง ๆ แล้วยังมีการสัมผัสภายในอีก 3 อย่างด้วยที่จะช่วยให้เราสัมผัสสิ่งต่าง ๆ

ลำดับขั้นของกระบวนการรับรู้

การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ ต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการดังนี้

ขั้นที่ 1 สิ่งเร้า (Stimulus) มากระทบอวัยวะสัมผัสของอินทรีย์

ขั้นที่ 2 กระแสประสาทสัมผัสวิ่งไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีศูนย์อยู่ที่สมอง เพื่อสั่งการ ตรงนี้เกิดการรับรู้ (Perception)

ขั้นที่ 3 สมองแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจโดยอาศัย ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ความจำ เจตคติ ความต้องการ ปทัสถาน บุคลิกภาพ เชาวน์ปัญญา ทำให้เกิดการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการรับรู้ (Perception)

ตัวอย่าง ขณะนอนอยู่ในห้องได้ยินเสียงร้องเรียกเหมียว ๆ รู้ว่าเป็นเสียงร้องของสัตว์ และรู้ต่อไปว่าเป็นเสียงของแมว เสียงเป็นเครื่องเร้า (Stimulus) เสียงแล่นมากระทบหู ในหูมีปลายประสาท (End organ) เป็นเครื่องรับ (Receptor) เครื่องรับส่งกระแสความรู้สึก (Impulse) ไปทางประสาทสัมผัส (Sensory nerve) เข้าไปสู่สมอง สมองเกิดความตื่นตัวขึ้น (ตอนนี้เป็นการสัมผัส) ครั้นแล้วสมองทำการแยกแยะว่า เสียงนั้นเป็นเสียงคนเป็นเสียงสัตว์ เป็นเสียงของแมว สาวเป็นเสียงแมวหนุ่ม ร้องทำไมเราเกิดอาการรับรู้ ตอนหลังนี้เป็น การรับรู้ เมื่อเรารู้ว่าเป็นเสียงของแมวเรียก ทำให้เราต้องการรู้ว่าแมวเป็นอะไร ร้องเรียกทำไมเราจึงลุกขึ้นไปดูแมวตามตำแหน่งเสียงที่ได้ยินและขานรับ สมองก็สั่งให้กล้ามเนื้อปากทำการเปล่งเสียงขานรับ ตอนนีทางจิตวิทยาเรียกว่า ปฏิกริยาหรือการตอบสนอง (Reaction หรือ Response) เมื่อประสาทตื่นตัวโดยเครื่องเร้า จะเกิดมีปฏิกริยา คือ อาการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

กลไกของการรับรู้

กลไกการรับรู้เกิดขึ้นจากทั้ง สิ่งเร้าภายนอกและภายในอินทรีย์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อวัยวะรับสัมผัส (Sensory organ) เป็นเครื่องรับสิ่งเร้าของมนุษย์ ส่วนที่รับความรู้สึกของอวัยวะรับสัมผัสอาจอยู่ลึกเข้าไปข้างใน มองจากภายนอกไม่เห็น อวัยวะรับสัมผัส แต่ละอย่างมีประสาทรับสัมผัส (Sensory nerve) ช่วยเชื่อมอวัยวะรับสัมผัสกับเขตแดนการรับสัมผัสต่าง ๆ ที่สมอง และส่งผ่านประสาทมอเตอร์ (Motor nerve) ไปสู่อวัยวะมอเตอร์ (Motor organ) ซึ่งประกอบไปด้วยกล้ามเนื้อและต่อมต่าง ๆ ทำให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองของอวัยวะมอเตอร์ และจะออกมาในรูปใดขึ้นอยู่กับ การบังคับบัญชาของระบบประสาท ส่วนสาเหตุที่มนุษย์เราสามารถไวต่อความรู้สึกก็เพราะ เซลล์ประสาทของประสาทรับสัมผัส แบ่งแยกแตกออกเป็นกิ่งก้านแผ่ไปติดต่อกับ อวัยวะรับสัมผัส และที่อวัยวะรับสัมผัสมีเซลล์รับสัมผัสที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวจึงสามารถทำให้มนุษย์รับสัมผัสได้

จิตใจติดต่อกับโลกภายนอกได้โดยการสัมผัส คนตาบอดแม้อธิบายให้ฟังว่าสีแดง สีเขียวเป็นอย่างไร เขาก็จะเข้าใจให้ถูกต้องไม่ได้เลย เพราะเรื่องสีจะต้องรู้ด้วยตา เครื่องมือสัมผัสอย่างหนึ่งก็ทำหน้าที่อย่างหนึ่ง คนหูหนวกย่อมไม่รู้สีถึงสีลาความไพเราะของเสียงเพลง ดังนั้นการสอนจึงเน้นว่า "ให้สอนโดยทางสัมผัส" การรับรู้นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ การรับรู้ที่ถูกต้องจึงจะส่งผล ให้ได้รับ ความรู้ที่ถูกต้อง นักเรียนต้องได้การรับรู้ที่ถูกต้อง มิฉะนั้นความรู้ที่รับไปก็ผิดหมด อวัยวะสัมผัส กับการรับรู้ มนุษย์ย่อมมีพฤติกรรมสนองตอบ สิ่งแวดล้อมกระบวนการของการรับรู้เป็นสิ่งแรกที่มนุษย์สนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบประสาท อวัยวะสัมผัส เป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการรับรู้ต้องมีความสมบูรณ์จึงจะสามารถรับรู้สิ่งเร้าได้ดีเพราะอวัยวะสัมผัสรับสิ่งเร้า ที่มากระทบประสาทรับสัมผัสส่งกระแสประสาทไปยังสมองเพื่อให้สมองแปลความหมายออกมา เกิดเป็นการรับรู้ และอวัยวะสัมผัสของมนุษย์ มีขีดความสามารถจำกัด กลิ่นอ่อนเกินไป เสียงเบาเกินไป แสงน้อยเกินไปย่อมจะรับสัมผัสไม่ได้ ดังนั้นประเภท ขนาด คุณภาพของสิ่งเร้าจึงมีผลต่อการรับรู้และการตอบสนอง สิ่งเร้าบางประเภทไม่สามารถกระตุ้นอวัยวะสัมผัสของเราได้ เช่น คลื่นวิทยุ

องค์ประกอบของการรับรู้

1. สิ่งเร้า ได้แก่ วัตถุ แสง เสียง กลิ่น รสต่างๆ
2. อวัยวะรับสัมผัส ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง ถ้าไม่สมบูรณ์จะทำให้สูญเสียการรับรู้ได้
3. ประสาทในการรับสัมผัสเป็นตัวกลางส่งกระแสประสาทจากอวัยวะรับสัมผัสไปยังสมองส่วนกลาง เพื่อการแปลความต่อไป
4. ประสบการณ์เดิม การรู้จัก การจำได้ ทำให้การรับรู้ได้ดีขึ้น
5. ค่านิยม ทัศนคติ
6. ความใส่ใจ ความตั้งใจ
7. สภาพจิตใจ อารมณ์ เช่น การคาดหวัง ความดีใจ เสียใจ
8. ความสามารถทางสติปัญญา ทำให้รับรู้ได้เร็ว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้หรือสิ่งที่เป็นตัวกำหนดว่าการรับรู้จะเป็นไปได้เร็วหรือช้า ได้มากหรือน้อย หรือจะออกมาในรูปแบบใดมีอยู่ด้วยกัน 3 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ

1. ลักษณะของสิ่งเร้าหรือเป้าหมาย (Target)

โดยลักษณะของสิ่งเร้าหรือเป้าหมายที่จะรับรู้ นั้นๆ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการที่บุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งใดก่อนหรือหลัง มากหรือน้อยเพียงใด โดยถ้าสิ่งเร้าหรือเป้าหมายมีคุณสมบัติ

และลักษณะที่สนองธรรมชาติในการรับรู้ของคนเราก็จะทำให้มีความตั้งใจในการรับรู้ดีขึ้น ซึ่งสิ่งเร้าที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ได้ดีมักจะมีลักษณะดังนี้ คือ มีขนาดใหญ่ มีความเข้มข้น มีการเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหว มีความแปลกใหม่ มีลักษณะตัดกัน มีสีสันสะดุดตา หรือเป็นสิ่งเร้าที่เห็นได้บ่อยๆ ชัดๆ หรือนานๆ เช่น ป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่จะทำให้คนเรารับรู้ได้เร็วกว่าป้ายโฆษณาขนาดเล็ก คนที่หูตึงเสียงดังฟังชัดจะทำให้เราได้ยินชัดเจนและสามารถตีความหมายคำพูดของเขาได้ง่ายกว่าคนที่หูตึงเสียงเบาฟังไม่ชัดเจน แสงไฟที่วับหรือกระพริบยอมได้รับความสนใจมากกว่าไฟที่เปิดอยู่เฉยๆ ชาวอเมริกันเดินอยู่ในกลุ่มคนไทย คนก็จะสนใจชาวอเมริกันมากกว่าคนไทย คนตัวอ้วนเดินคู่ไปกับคนตัวผอมทำให้คนสนใจได้มากกว่าคนที่รูปร่างเท่าๆ กันเดินไปด้วยกัน ภาพสีน่าสนใจกว่าภาพขาวดำ การบีบแตรรถอื่นๆ หลายๆ ครั้งทำให้คนหันมาดูได้มากกว่าการบีบแตรเพียงครั้งเดียว นอกจากนี้ถ้าเป็นสิ่งที่ลักษณะดึงดูดใจ เช่น คนสวย คนหล่อ หรือสิ่งเร้าที่เป็นที่รู้จัก เช่น นักแสดงชื่อดัง นายกรัฐมนตรีของไทย ก็สามารถกระตุ้นความสนใจและนำไปสู่การรับรู้ได้มากกว่าปกติได้เช่นกัน

2. ลักษณะของตัวผู้รับรู้ (Perceiver)

โดยตัวผู้รับรู้จะมีบทบาทตั้งแต่การรับสัมผัสสิ่งเร้า การเลือกรับรู้สิ่งเร้า และการรับรู้สิ่งเร้า โดยในด้านของการรับสัมผัสสิ่งเร้า ความแตกต่างด้านประสิทธิภาพของอวัยวะรับสัมผัสในแต่ละบุคคลอาจมีผลทำให้บุคคลสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ไม่เหมือนกัน และถ้าอวัยวะรับสัมผัสของเราหลายๆ อย่างทำงานร่วมกันในการรับรู้สิ่งเร้าหนึ่งๆ ก็จะทำให้เรารับรู้สิ่งเร้านั้นได้ดีขึ้นด้วย เช่น การได้ทั้งเห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน ทำให้เรามีโอกาสแปลความหมายของสิ่งเร้าได้ถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้การรับรู้ของบุคคลยังขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวผู้รับรู้อีกหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของร่างกาย ชาติพันธุ์ อายุ เพศ อัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพ เจตคติ แรงจูงใจ ความสนใจ ความต้องการ ความตั้งใจ ความสามารถทางสติปัญญา การรับรู้ อารมณ์ จินตนาการ รูปแบบการคิด ค่านิยม ประสบการณ์เดิม ความพร้อม ความคุ้นเคย ความคาดหวัง ฯลฯ ทั้งนี้เพราะโดยปกติคนเราจะให้ความหมายแก่สิ่งเร้าตามลักษณะของตนเองในด้านต่างๆ ตามที่กล่าวมา ซึ่งจะมีผลทำให้การรับรู้ในสิ่งเร้าเดียวกันของคนเราไม่เหมือนกันได้ เช่น คนที่ร่างกายสมบูรณ์ปกติก็สามารถรับสัมผัส เลือกรับรู้หรือแปลความหมายสิ่งเร้าออกมาได้ ในขณะที่คนที่มีความบกพร่องของอวัยวะรับสัมผัสไม่สามารถรับรู้ได้อย่างคนปกติ คนที่กำลังมีความรักก็มักจะรับรู้สิ่งรอบตัวดีไปหมด ในขณะที่คนที่กำลัง

อารมณ์ไม่ดีก็จะมองอะไรขวางหูขวางตาไปหมด ในยามคำคนบางคนก็จะมองต้นไม้ที่โอบเอนไปมาในสายลมว่าเป็นผีมาหลอก ในขณะที่บางคนที่ไม่เชื่อเรื่องผีก็จะรับรู้ว่าเป็นเพียงต้นไม้ที่ไหวเอนตามแรงลมเท่านั้น หรืออย่างเช่นในการทดลองให้ยกน้ำหนัก 1 กิโลกรัม กับเหล็ก 1 กิโลกรัม เกลียดคนมักจะรู้สึกว่าการยกเหล็กหนักกว่า เพราะคนเรามักจะมีความคิดแต่เดิมว่าเหล็กหนักกว่าน้ำหนัก นอกจากนั้นโดยธรรมชาติแล้วคนเราจะไม่สามารถรับรู้สิ่งเร้าหลายๆ สิ่งพร้อมกันได้ ดังนั้น ในกรณีที่คนเราพบกับสิ่งเร้าหลายๆ สิ่งพร้อมๆ กัน นอกจากขึ้นกับลักษณะของสิ่งเร้าตามที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว คนเรายังมักจะเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งที่ตนเองต้องการ ค้นคว้าหรือเข้ากับตนเองได้เท่านั้น โดยถ้าเรามีความสนใจหรือตั้งใจที่จะรับรู้สิ่งใดเราก็มักจะเห็น ได้ยินสิ่งนั้นก่อนสิ่งอื่นเสมอ เช่น มีคนกลุ่มหนึ่งยืนอยู่ เราก็จะมองเฉพาะคนในกลุ่มที่เรารู้จักหรือคนที่เราสนใจเท่านั้น นักศึกษาที่กำลังดูโทรทัศน์อย่างตั้งใจ ก็จะได้ยินเสียงเพื่อนที่คุยกันอยู่ข้างๆ ไม่ได้ยินเสียงรถที่วิ่งผ่านไปผ่านมา คน 2 คน ไปเดินดูของด้วยกัน คนที่สนใจหนังสือก็จะเข้าแต่ร้านหนังสือ ส่วนคนที่สนใจกีฬา ก็จะเข้าแต่ร้านจำหน่ายอุปกรณ์กีฬา

3. ลักษณะของสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ (Situation)

นอกจากปัจจัยด้านลักษณะของสิ่งเร้าและลักษณะของตัวผู้รับรู้แล้วลักษณะของสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่มีอยู่ เช่น ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม จารีต ระเบียบ กฎหมาย ประเพณี สถานที่ เวลา แสงสว่าง อุณหภูมิ สี สิ่งของหรือคนที่อยู่รอบๆ เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ฯลฯ ก็มีความสำคัญและสามารถมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนเรา รวมทั้งทำให้การรับรู้ของคนเราแตกต่างกันได้ เพราะโดยปกติสิ่งเร้าหรือเป้าหมายก็มักจะไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวและมักจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่โดยรอบด้วยเสมอ (Rao, 2008; online) ยกตัวอย่างเช่น เด็กชนบทรับรู้ เรื่องการปลูกข้าวได้ดีกว่าเด็กในเมือง ในขณะที่เด็กในเมืองจะรับรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตได้ดีกว่าเด็กในชนบท สาวสวยเดินมาคนเดียวทำให้เป็นที่สนใจของชายหนุ่มได้มากกว่าสาวสวยที่เดินมากับแฟน คนไทยเมื่ออยู่ในกลุ่มคนจีนก็จะดูตัวดำ แต่ถ้าไปยืนเทียบกับคนแอฟริกันผิวดำ คนไทยก็จะดูขาวขึ้น ซึ่งในกรณีนี้ลักษณะของสิ่งเร้าหรือเป้าหมาย และลักษณะของตัวผู้รับรู้ไม่ได้เปลี่ยนไปเลย แต่สิ่งที่เปลี่ยนไปคือ สิ่งแวดล้อม หรือในกรณีที่มีคนมากมายกำลังมุ่งดูอุบัติเหตุ เราก็มักอยากจะไปมุ่งดูให้รู้เรื่องบ้าง เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมนี้จะมีผลกระทบในบางสถานการณ์หรือในการรับรู้ของคนแต่ละคนต่างกันก็ได้ เช่น

การพูดไม่สุภาพของวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน สำหรับวัยรุ่นด้วยกันอาจรับรู้ว่าเป็นเรื่องปกติ ในขณะที่ผู้ใหญ่หลายๆ คนอาจมองว่าเป็นการใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม

จากปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมานี้ นอกจากจะทำให้การรับรู้ของคนเราสามารถเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลายและเปลี่ยนแปลงได้เสมอแล้ว ยังอาจทำให้การรับรู้สิ่งต่างๆ ของมนุษย์แต่ละคน มีความแตกต่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การกระทำพฤติกรรมที่แตกต่างกันและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน ดังนั้นการทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ จึงควรต้องเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ด้วย

การจัดระบบการรับรู้

มนุษย์เมื่อพบสิ่งเร้าไม่ได้รับรู้ตามที่สิ่งเร้าปรากฏแต่จะนำมาจัดระบบตามหลักดังนี้

1. หลักแห่งความคล้ายคลึง (Principle of similarity) สิ่งเร้าใดที่มีความคล้ายกันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
2. หลักแห่งความใกล้ชิด (Principle of proximity) สิ่งเร้าที่มีความใกล้กันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
3. หลักแห่งความสมบูรณ์ (Principle of closure) เป็นการรับรู้สิ่งที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ขึ้น

ความคงที่ของการรับรู้ (Perceptual constancy) ความคงที่ในการรับรู้ มี 3 ประการ ได้แก่

1. การคงที่ของขนาด
2. การคงที่ของรูปแบบ รูปทรง
3. การคงที่ของสีและแสงสว่าง

การรับรู้ที่ผิดพลาด แม้ว่ามนุษย์มีอวัยวะรับสัมผัสถึง 5 ประเภทแต่มนุษย์ก็ยังรับรู้ผิดพลาดได้ เช่น ภาพลวงตา การรับฟังความบอกล่า ทำให้เรื่องบิดเบือนไป การมีประสบการณ์และค่านิยมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการรับรู้ถ้าจะให้ถูกต้อง จะต้องรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายทาง ผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองให้มากขึ้น

2. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความหมาย

มนตรี เจียบแหลม (2536, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ

ชาวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์ (2538, หน้า 8) กล่าวว่า ระดับความพึงพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง หรือจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมีค่ามากกว่าความรู้สึกทางลบ

สุพล นุรักษ์ (2540, หน้า 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ในลักษณะเชิงบวกของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือได้รับสิ่งตอบแทนที่คาดหวังไว้

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุข หรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการ ในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม ที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดๆ นั้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ, ชอบใจ

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542, หน้า 278-279) กล่าวว่า

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบ หรือไม่ชอบต่อสภาพต่าง ๆ
2. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ
3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจ และได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่หวังไว้

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545, หน้า 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546, หน้า 365) กล่าวว่า ความพึงพอใจ และการจูงใจจะเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน และได้แนวความคิดว่า การจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งเร้า และความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการหรือเป้าหมาย ส่วนความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความพอใจเมื่อต้องการ หรือเป้าหมายได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การจูงใจจึงเป็นสิ่งเร้าเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ คือ ความพึงพอใจ

กิลเมอร์ (Gilmer, 1975, p.80) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตโดยทั่วไปที่ได้รับมา

ไพร์ส และมุลเลอร์ (Price and Mueller, 1986, p.215) ให้ทัศนะว่าความพึงพอใจในงาน คือระดับของความรู้สึกในทางบวกหรือในทางที่ดีของพนักงานหรือลูกจ้างต่องาน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของ “ความพึงพอใจ” ในการศึกษาครั้งนี้ว่า เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็น ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ หรือปัจจัย อื่นๆ ที่ได้รับแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป

หลักการและแนวคิด

ทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจ และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจกับปัจจัยอื่นๆ มีดังนี้

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970) (Maslow's hierarchy of needs) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของ บุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และ ได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจ ของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้น ความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความ พึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็น คุณสมบัติของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ Maslow กล่าวว่า ความปรารถนาของมนุษย์นั้นติดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของ ความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไป ไล่เป็นลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety need)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับชั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุด จะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นตามลำดับ ดังจะอธิบาย โดยละเอียด ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน

ที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วย การดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้ จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกาย ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นอย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่นๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)

เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้ว บุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) Maslow กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็กๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็กๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตัวอย่าง ทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดังๆ หรือเห็นแสงสว่างมากๆ แต่ประสบการณ์และการเรียนรู้จะทำให้ความรู้สึกกลัวหมดไป ความต้องการความปลอดภัยจะยังมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ว่าจะผ่านพ้นวัยเด็กไปแล้ว

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs)

ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของเป็นความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญ

สำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งไม่มีใครยอมรับ หรือถูกตัดออกจากสังคม ไม่มีเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำนวนเพื่อนๆ ญาติพี่น้อง สามีหรือภรรยาหรือลูกๆ ได้ลดน้อยลงไป นักเรียนที่เข้าโรงเรียนที่ห่างไกลบ้านจะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของอย่างยิ่ง และจะแสวงหาอย่างมากที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs)

เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจแล้ว พลังผลักดันในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ กล่าวคือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others)

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ ทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่างๆ และมีชีวิตที่เด่นดัง

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขาน และเป็นที่ยอมรับชมยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำซึ่งทำให้รู้สึกว่า ตนเองมีคุณค่าว่าความสามารถของเขาได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง ก็เป็นเช่นเดียวกับธรรมชาติของลำดับขั้นในเรื่องความต้องการด้านแรงจูงใจตามทัศนะของ Maslow ในเรื่องอื่นๆ ที่เกิดขึ้นภายในจิตนั้นคือ บุคคลจะแสวงหาความต้องการได้รับการยกย่องก็เมื่อภายหลังจาก ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของได้รับการตอบสนองความพึงพอใจของเขาแล้ว และ Maslow กล่าวว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่บุคคลจะย้อนกลับจากระดับขั้นความต้องการในขั้นที่ 4 กลับไปสู่ระดับขั้นที่ 3 อีกถ้าความต้องการระดับขั้นที่ 3 ซึ่งบุคคลได้รับไว้แล้วนั้นถูกกระทบกระเทือนหรือสูญสลายไป

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs)

ถึงลำดับขั้นสุดท้าย ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อนๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น Maslow อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ว่าเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งบุคคลสามารถจะ

ได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวโดยสรุปการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ

ประการสุดท้าย Maslow ได้สรุปว่าการไม่เข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเกิดจากความพยายามที่ไม่ถูกต้องของการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัย เช่น การที่บุคคลสร้างความรู้สึกรู้สึกให้ผู้อื่นเกิดความพึงพอใจตนโดยพยายามหลีกเลี่ยงหรือจัดข้อผิดพลาดต่างๆของตน บุคคลเช่นนี้จึงมีแนวโน้มที่จะพิทักษ์ความมั่นคงปลอดภัยของตน โดยแสดงพฤติกรรมในอดีตที่เคยประสบผลสำเร็จ แสวงหาความอบอุ่น และสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้ย่อมขัดขวางวิถีทางที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

โคร์แมน (Korman, A.K., 1977 อ้างอิงในสมศักดิ์ คงเทียง และ อัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, หน้า 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

มัมฟอร์ด (Manford, E., 1972 อ้างอิงใน สมศักดิ์ คงเทียง และ อัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, หน้า 162) ได้จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่ Maslow, A.H., Herzberg, F และ Likert R. โดยมองความพึงพอใจงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. กลุ่มภาวะผู้นำมองความพึงพอใจงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ได้แก่ Blake R.R., Mouton J.S. และ Fiedler R.R.

3. กลุ่มความพยายามต่อรางวัล เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจจากรายได้ เงินเดือน และผลตอบแทนอื่น ๆ กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (Manchester Business School)

4. กลุ่มอุดมการณ์ทางการจัดการมองความพึงพอใจจากพฤติกรรมการบริหารงานขององค์กร ได้แก่ Crogier M. และ Coulter G.M.

5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน ความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของงาน กลุ่มแนวคิดนี้มาจากสถาบันทาวิสตอค (Tavistock Institute) มหาวิทยาลัยลอนดอน

ทฤษฎีความต้องการของวอลเตอร์ แลงเยอร์ (Walter Langer's Need Theory อ้างถึงใน สุดาพรรณ ภิรมย์บุรณ์, 2543, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์โดยการสรุปเนื้อหาความมาจากแนวคิดของ วอลเตอร์ แลงเยอร์ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มี 3 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน การขับถ่าย และสิ่งต่างๆ เพื่อความอยู่รอดของชีวิต

2. ความต้องการทางสังคม เป็นความปรารถนาที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ต้องการความรัก ทั้งที่เป็นผู้ให้ความรักและผู้ถูกรัก

3. ความต้องการเกี่ยวกับตนเอง เป็นความต้องการทางสังคมในแง่ที่เกี่ยวกับตนเอง ทั้งสิ้น เช่น ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ความต้องการความสนใจ ความต้องการยกย่อง

ทฤษฎีความต้องการของ ซาเลอร์สไนค (Zalerznik อ้างถึงใน สุดาพรรณ ภิรมย์บุรณ์, 2543, หน้า 17) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของซาเลอร์สไนค และคนอื่นๆ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการภายนอก เป็นความต้องการทางกายภาพ เช่น ความสะอาดสบายในที่ทำงาน ความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ รายได้ตอบแทน การได้ทำงานตามที่ตนเองถนัด เป็นต้น

2. ความต้องการภายใน เป็นความต้องการที่มีผลสนองตอบต่อทางด้านจิตใจ เช่น การได้รับการยอมรับจากคณะผู้ร่วมงาน ความเป็นเพื่อน ความรักใคร่ การได้รับเกียรติ และความไว้วางใจจากหมู่คณะ เป็นต้น

3. ข้อมูลพื้นฐานและยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งดูเหมือนจะเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ในสายตาของคนทั่วไป แต่ความจริงแล้วมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พระนคร มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และจัดเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง และมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาเป็นเวลาช้านาน จากเดิมที่รวมตัวอยู่กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสายวิชาชีพ อันประกอบด้วย วิทยาเขตต่างๆ มากกว่า 35 วิทยาเขตทั่วประเทศ และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพจาก สถาบันมาเป็นมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2548 ได้มีการรวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดแยกออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย และหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่แยกอิสระออกมา คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จนถึงปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยวิทยาเขตเดิม 5 แห่ง ที่มีพื้นที่ไม่ห่างไกลกันนัก ได้แก่ วิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตพณิชยการพระนคร วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ วิทยาเขตพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยยังคงยึดมั่นในการสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 9 คณะ ได้แก่

1. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
3. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
4. คณะบริหารธุรกิจ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์
7. คณะศิลปศาสตร์
8. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
9. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประจำปีการศึกษา 2557 - 2561

วิสัยทัศน์ (Vision)

“มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชั้นนำด้านการผลิตบัณฑิตมืออาชีพ” (A Leading Technology University in Producing Professional Graduates)

ปรัชญา (Philosophy)

สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สร้างคนดีสู่โลกอาชีพ (RMUTP produces technological specialists with their decencies to serve diverse career.)

ปณิธาน (Determination)

มุ่งมั่น เป็นผู้นำการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงบูรณาการ พัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพคู่คุณธรรม สู่มาตรฐานสากล (RMUTP strives to be a leader of vocational studies based on integrated science and technology as well as maintain our competent and virtuous persons.)

ค่านิยมหลัก (Core Value)

“คิดอย่างสร้างสรรค์ ทำอย่างมืออาชีพ” (Think Creatively Do Professionally)

เป้าหมายการดำเนินงาน (Target)

1. ผลิตบัณฑิตมืออาชีพเฉพาะทางที่มีคุณค่าของประเทศและของโลก
2. เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศด้านการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิงด้านบริการวิชาการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
4. เป็นผู้นำและเป็นศูนย์กลางการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยที่เป็นภูมิปัญญาของโลก
5. เป็นองค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการแบบ ACTIVE University
6. เป็นบ้านที่อบอุ่นของคนดีมีคุณธรรม คนเก่งที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
7. มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal)

มุ่งมั่นเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งโลกอาชีพในระดับสากล (RMUTP strives to be a leading university for diverse career which is recognized internationally.)

เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ (RMUTP Uniqueness)

มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ (University for Diverse Careers)

อัตลักษณ์ (RMUTP Identity)

บัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands – on) หมายถึง บัณฑิตที่ได้รับการฝึกฝน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะทางวิชาชีพเฉพาะทางอย่างรอบด้าน สามารถใช้ความรู้ทางวิชาการและความเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงาน มีความรับผิดชอบ มีความพยายามในการแก้ปัญหา และมีการปรับปรุงตนเองให้มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

ใฝ่รู้ (Keenness) หมายถึง บัณฑิตที่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ

สู้งาน (Determination) หมายถึง บัณฑิตที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้

เชี่ยวชาญเทคโนโลยี (Technological Expertise) หมายถึง บัณฑิตที่สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

มีคุณธรรม (Integrity) หมายถึง บัณฑิตที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในหลัก จรรยาบรรณวิชาชีพ และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 มีทั้งหมด 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ 7 เป้าประสงค์ที่สำคัญในการปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัย โดยมียุทธศาสตร์และ เป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2-1 แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 : การพัฒนาความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาให้บัณฑิตมีคุณภาพ ตามมาตรฐานพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน		
เป้าประสงค์ที่ 2 : ผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีทักษะในการดำรงชีวิตที่ดี		
กลยุทธ์ที่	มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
3.การพัฒนาคุณภาพ นักศึกษาที่สะท้อน อัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	1.พัฒนาคุณภาพพื้นฐาน ของผู้เรียน	- ปรับพื้นฐานทางวิชาการให้นักศึกษามี ความพร้อมศึกษาต่อในวิชาที่เรียน

กลยุทธ์ที่ (ต่อ)	มาตรการ (ต่อ)	แนวทางการดำเนินงาน (ต่อ)
3.การพัฒนาคุณภาพนักศึกษาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (ต่อ)	2.พัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะ Soft Skill ตรงตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 3.พัฒนาระบบการสนับสนุนนักศึกษาเก่ง (Premium Students) 4.พัฒนาระบบการติดตามผลการทำงานของบัณฑิต 5.สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยฯ และศิษย์เก่า	- ปรับพื้นฐานทางสังคมให้นักศึกษามีความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในสังคมในระดับมหาวิทยาลัย โดยให้อาจารย์ นักศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้องทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน - จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความสามารถในวิชาการ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์/จัดประกวดและรณรงค์การแสดงความคิดเห็นจากนักศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 เรื่อง (ทั้ง 4 ปี) - จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อสาร, ส่งเสริมภาวะผู้นำ, การวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง, การทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษา กับนักศึกษา ตลอดจนบุคคลภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้บัณฑิตพร้อมใช้ - จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี, รู้จักบริหารเวลาและมีความเป็นผู้ประกอบการ ฯลฯ - จัดกิจกรรมจิตสาธารณะ, กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีสิ่งแวดล้อม - จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม - จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม - เปิดสอนโปรแกรมการเรียนแบบ Fast Track สำหรับนักศึกษาที่มีความโดดเด่นทางด้านวิชาการ โดยใช้วิธีการยกเว้นวิชาเรียนพื้นฐาน หรือจัดการสอนแบบเนื้อหาเข้มข้นให้เป็นการเฉพาะตัวตามความถนัดของผู้เรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ (ต่อ)	มาตรการ (ต่อ)	แนวทางการดำเนินงาน (ต่อ)
		- พัฒนาระบบและกระบวนการติดตามผลภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต - สร้างระบบติดตามความก้าวหน้าในการทำงานของบัณฑิต - จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และระลึกถึงอาทิ งานชุมนุมศิษย์เก่า กิจกรรมประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่าดีเด่น - จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถ/กิจกรรมและเปลี่ยนรู้ให้แก่ศิษย์เก่า - สร้างฐานข้อมูลศิษย์เก่าเพื่อใช้ประโยชน์จากเครือข่ายศิษย์เก่า

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ความหมาย

กิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งมหาวิทยาลัย และคณะดำเนินการขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนา ด้านวิชาการและวิชาชีพ การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาสีงแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนกีฬาและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเสริมสร้างความเป็นคนเก่ง คนดี แก่นักศึกษา

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคนต้องเข้าร่วม แบ่งออกเป็น

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 – 5 ปี

นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 60 กิจกรรม และมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมรวม ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2- 3 ปี ภาคปกติ

นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 30 กิจกรรม และมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมรวม ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือ นอกศูนย์ที่ตั้ง

นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม และมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมรวม ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แบ่งกิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่มกิจกรรม ได้แก่

1. กิจกรรมมหาวิทยาลัย หมายถึง กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วม และต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบ และมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรม ดังต่อไปนี้

นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตร 4 – 5 ปี นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 18 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรม 60 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคปกติ นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 10 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรม 30 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือนอกศูนย์ที่ตั้ง นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 3 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรม 9 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

2. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตพึงประสงค์ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีคุณลักษณะของบัณฑิตพึงประสงค์ (Ideal Graduates) อันได้แก่ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ รู้จักใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทักษะในการสื่อสาร มีคุณภาพทางสังคม และมีทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยนักศึกษาจำเป็นต้องเข้าร่วม แต่นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมได้ โดยมหาวิทยาลัยได้กำหนดกิจกรรมไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมวิชาการและวิชาชีพ (Academic and Vocational Activities) คือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือ กิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพที่ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทักษะด้านต่างๆ ทั้งเชิงความคิดสร้างสรรค์ และการฝึกปฏิบัติด้านอาชีพ เช่น การฝึกอบรม การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาเชิง วิชาการ การแข่งขันทางวิชาการ การพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นต้น

2.2 กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ (Sport and Recreation Activities) คือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือ กิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกิจกรรมด้านกีฬา และนันทนาการที่ ส่งเสริมให้นักศึกษามีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง ตลอดจนสร้างความสามัคคีระหว่างกัน เช่น กีฬา RMUTP เกมส์ กีฬามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งประเทศไทย กิจกรรม การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กิจกรรมรณรงค์ หรือฝึกอบรมเกี่ยวกับสุขภาพและการลดละเลิก สารเสพติด เป็นต้น

2.3 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือรักษาสีงแวดล้อม (Social or Environment Activities) คือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือกิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษา รู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ และรักษาสีงแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้ง กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ตลอดจนกิจกรรมสร้างเสริมจิตอาสา จิตสาธารณะ เช่น ค่ายอาสาพัฒนา ชนบท กิจกรรมบริจาคโลหิต กิจกรรมอนุรักษ์แหล่งน้ำลำคลอง กิจกรรมปลูกป่า เป็นต้น

2.4 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (Morality Activities) คือ กิจกรรมที่ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือกิจกรรมที่จัดโดย หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม มีความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที ฯลฯ เช่น โครงการธรรมะสอนใจ กิจกรรมทำดีเพื่อพ่อ เป็นต้น

2.5 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (Art and Cultural Activities) คือ กิจกรรม ที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงานอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือกิจกรรมที่จัด โดยหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมที่ส่งเสริม ปลูกฝังให้นักศึกษาเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม รู้จักศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ขนบธรรมเนียม

ประเพณีสำคัญต่างๆ ของไทย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามไปยังบุคคลอื่นนอกสถาบัน เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ไทย กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา และวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างประเทศ เป็นต้น

กิจกรรมพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตพึงประสงค์นี้ นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านต้องไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม โดยนักศึกษาสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสมัครใจ ซึ่งมีข้อกำหนด ดังนี้

- **นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตร 4 – 5 ปี** นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 30 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

- **นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคปกติ** นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 15 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือนอกศูนย์ที่ตั้ง ต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบอย่างน้อย 3 ด้าน แต่ละด้านต้องไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ดังนี้

- **นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือนอกศูนย์ที่ตั้ง** นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม และต้องมีชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

3. กิจกรรมเลือกเสรี หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างอิสระจาก แหล่งกิจกรรมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- **นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตร 4 – 5 ปี** นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 12 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

- **นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคปกติ** นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

- นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือนอกศูนย์
ที่ตั้ง นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 4 กิจกรรม และต้องมีจำนวนชั่วโมง
กิจกรรมไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตรการศึกษา

ตารางที่ 2-2 สรุปโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร

	รายละเอียดจำนวนกิจกรรม/ชั่วโมงกิจกรรม					
	หลักสูตร 4 – 5 ปี		หลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคปกติ		หลักสูตรเทียบโอน 2 – 3 ปี ภาคสมทบ หรือนอกศูนย์ที่ตั้ง	
กิจกรรม เสริมหลักสูตร	จำนวน กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง กิจกรรม	จำนวน กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง กิจกรรม	จำนวน กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง กิจกรรม
	ไม่น้อยกว่า 60 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 30 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง
1. กิจกรรม มหาวิทยาลัย	18 กิจกรรม	60 ชั่วโมง	10 กิจกรรม	30 ชั่วโมง	3 กิจกรรม	9 ชั่วโมง
2. กิจกรรมพัฒนา นักศึกษาสู่ การเป็นบัณฑิต พึงประสงค์	ไม่น้อยกว่า 30 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 15 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง
3. กิจกรรมเลือก เสรี	ไม่น้อยกว่า 12 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 4 กิจกรรม	ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา สหัทธกัน (2545) การประเมินและดัชนีชี้บ่งระดับความพึงพอใจของ
นักศึกษา ด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่มีต่อการรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน
ISO 9002 : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินระดับ
ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา 4 ด้าน (ด้านวิชาการ ด้านกีฬา
ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านศิลปวัฒนธรรม) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ
คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา และคณะกรรมการชมรมในสังกัดสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัย
เซนต์จอห์น ประจำปีการศึกษา 2544 และ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 182 คน สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์

ตัวประกอบ (Factor Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1.ระดับการรับรู้ของนักศึกษาในเรื่องมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.1) มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องระบบคุณภาพ มาตรฐาน ISO 9002 ในระดับปานกลาง ด้านสภาพการเปลี่ยนแปลง หลังจากการนำระบบคุณภาพเข้ามาใช้ประโยชน์นักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.5) เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง 2.การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษา ปรากฏผลว่า นักศึกษาที่ถูกสำรวจส่วนใหญ่จะมีสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่ง หรือหน้าที่งานที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ในคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา และในคณะกรรมการหรือการเป็นสมาชิกในส่วนต่างๆ ของชมรมที่สังกัดอยู่กับสโมสรนักศึกษา จึงสรุปได้อย่างชัดเจนว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาเกิดขึ้นจากความต้องการของนักศึกษาโดยตรง 3.การประเมินและดัชนีบ่งระดับความพึงพอใจของ นักศึกษาด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4 ด้าน (ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านศิลปวัฒนธรรม) ที่มีต่อการรับรองระบบคุณภาพ ISO 9002 โดยการวิเคราะห์ตัวประกอบปัจจัยร่วม (Factor Analysis) ปรากฏผลอย่างเป็น “รูปธรรม” ด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ ที่พบระดับความพึงพอใจสูงสุดในภาพรวมของนักศึกษา คือ .805 (การอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัย) .766 (การให้คำปรึกษาของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในสำนักกิจการนักศึกษา) .734 (การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม)

สุวิมล บุญจันทร์ (2547) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของนักศึกษากับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2543 (ภาคปกติ 16 คณะ) จำนวน 300 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) และ ไคสแควร์ (chi-square) ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ คณะ คณะนั้นเฉลี่ยสะสมไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) 2) ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ (1) ประเภทกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักศึกษาสนใจเข้าร่วม ทั้งนักศึกษาที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมใน 3 ด้าน เช่นเดียวกัน คือ ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากร ด้านอาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์ และด้านกีฬา (2) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเห็นว่า ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม คือ ช่วงการศึกษาภาคฤดูร้อน ช่วงปิดภาคการศึกษาต้น และช่วงปิดภาค

การศึกษาปลาย (3) แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีแรงจูงใจ คือ การได้รับการยอมรับจากเพื่อนนักศึกษา การได้รับสิทธิในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย และการได้รับการยอมรับจากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีแรงจูงใจ คือ การทำงานในตำแหน่งกรรมการสภานักศึกษา การได้รับการยอมรับจากเพื่อนนักศึกษา และการได้รับเกียรติบัตรรับรองการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร (4) ประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ได้ฝึกความเสียสละ ได้รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นและเพื่อสุขภาพร่างกาย 3) ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรนักศึกษามีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จตุพร นาคิต (2548) ความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้คิดก้าวหน้า และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้คิดก้าวหน้า และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้คิดก้าวหน้า และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากและนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาก เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประธาน และ/หรือกรรมการของกลุ่มกิจกรรม หรือชมรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นสมาชิกของกลุ่มกิจกรรม หรือชมรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย หรือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ จำนวน 375 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาก และนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย มีความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้คิดก้าวหน้า และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาก มีค่าเฉลี่ยความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้คิดก้าวหน้า และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงกว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย

ลิขนะ พงศาปาน (2550) การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรคริสตจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรคริสตจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา จำนวน 44 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรคริสตจริยธรรมที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นลักษณะกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมการเรียนรู้หลักคำสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม

และกิจกรรมในภาคปฏิบัติใช้เวลาระหว่างสัปดาห์ รวมถึงโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งแต่ละกิจกรรมพบว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และได้รับประโยชน์อย่างมาก มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรคริสตจริยธรรม มีค่าสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีพฤติกรรมมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับน่าพอใจ และความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรม ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

น้ำทิพย์ บุญเต็ม (2552) การรับรู้ และความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และความต้องการของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จส์ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬาและนันทนาการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาทุกคณะทุกชั้นปี จำนวน 302 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยสถิติทดสอบ t-test และ One way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและเมื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา พบว่า นักศึกษามีการรับรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬาและนันทนาการ แตกต่างกันในส่วนความต้องการของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา พบว่านักศึกษามีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬาและนันทนาการ แตกต่างกัน

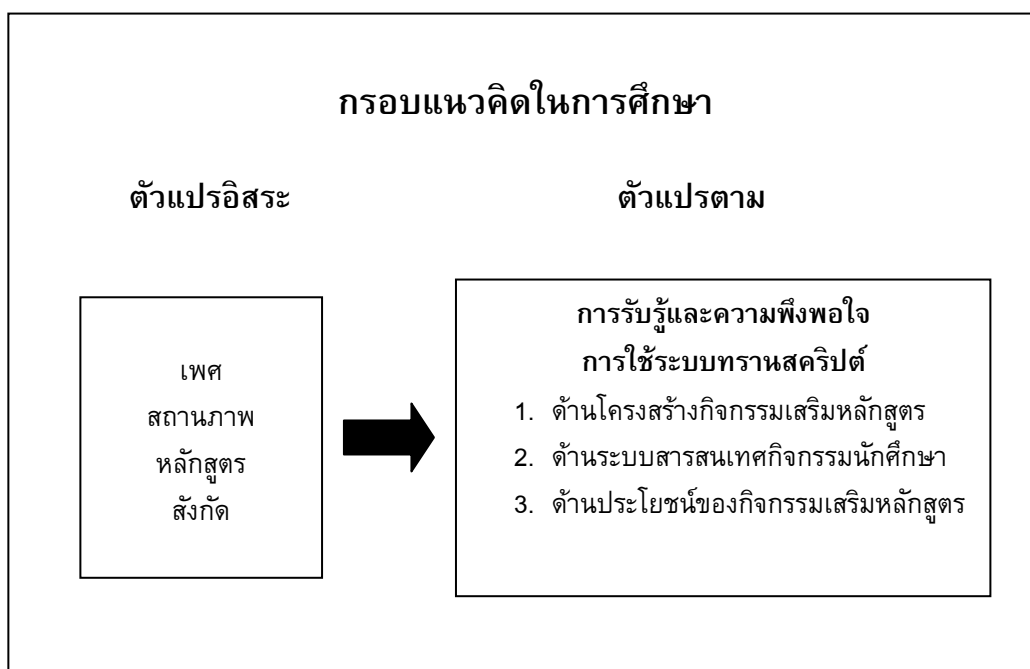
สุคี ศรีวงศ์พากร (2554) การศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับรู้ ทศนคติ กับการเข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ การรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีกับการเข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ได้แก่ ด้านประชาธิปไตย (Democracy) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย (Decency) และด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug-Free) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2553 จาก 9 คณะ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test และ f-test แบบ One way ANOVA และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของ คณะ/มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติต่อนโยบายสถานศึกษา 3 ดี ในภาพรวมนักศึกษามีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้าน คุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย อยู่ในระดับมาก และด้านประชาธิปไตย ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย ดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1.เพศต่างกัน นักศึกษามีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะที่ศึกษาต่างกัน นักศึกษามี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 2.เพศและคณะที่ศึกษาต่างกัน นักศึกษามีทัศนคติต่อนโยบายสถานศึกษา 3 ดี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.เพศและคณะที่ศึกษาต่างกัน นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี แตกต่างกัน 4.การรับรู้ข่าวสารจาก การประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี 5.ทัศนคติต่อนโยบายสถานศึกษา 3 ดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี

ผะอบ ทองคำ (2556) ความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแพร่ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาจังหวัดศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแพร่ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาจังหวัดศึกษาและศึกษา ปัญหาข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแพร่ที่ ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 110 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1.ความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแพร่ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา จังหวัดศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2.ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ปัญหาด้านระยะเวลาเรียน ในรายวิชานี้มีเวลาน้อยเกินไปไม่เพียงพอในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน สื่อการเรียนรู้อยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา มีข้อเสนอแนะ คือ ควรลงไป ศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนที่สำคัญของจังหวัดในแต่ละอำเภอ และควรมีการจัด กิจกรรมการเรียนแบบผสมผสานระหว่างประวัติศาสตร์ของจังหวัดกับการละเล่นพื้นบ้าน

6. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการศึกษเกี่ยวกับ การสำรวจการรับรู้และความพึงพอใจของการใช้ระบบทรานสคริปต์กิจกรรมของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 2-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย